

poslanca. Volite se mora pričeti ob 8. uri zjutraj in končati najkasneje ob 8. uri zvečer, na kar se prične skrutinij (stetje glasov), ki mora biti končan do polnoči. Da je tajnost volitve zasigurana, so bili uvedeni posebni kuverti in volilni listki, ki so bili opremljeni s podobami kandidatov, da so tisti, ki ne znajo ne brati ne pisati, kandidate lahko razločevali. Volilno gibanje je bilo jako ostro. Na mnogih krajih je prišlo na shodi do krvavih pretepoz in glasom poročil iz Rima je bilo pri tamošnjih volitvah kar 6 ljudi ubitih. Število kandidatov za 508 mandatov je znašalo čez 1300. Katoliška stranka je le malokje nastopila s samostojnimi kandidati, ampak je skoro povsod podpirala tiste kandidate, ki so obljubili, da v državnem zboru ne bodo nastopali proti katoliški cerkvi. Kakor je videti iz poročil, je dosegla vlada pri volitvah večino. Med izvoljenci je tudi 19 pristašev katoliške stranke. Potrebni so še 64 ožjih volitev.

— Najmanjša ljudovlada na svetu je državica „San Marino“ v Italiji. Cela deželica je dolga komaj 6 km na daljavo, to je dobro uro hoda. Ta državica je sedaj sklenila, povečati svojo armado od 10 mož na 30. Artilerija je obsegala dosedaj 1 sam top, a letos so kupili še 3, tako, da imajo sedaj 4 topove in 30 mož stalne vojske. Toda glej spaka, topov sedaj ne morejo rabiti, ker nesejo topovi 14 km daleč, dežela je pa dolga le 6 km!! Sedaj so politiki v veliki zadregi, kaj se ima zgoditi s temi 4 topovi!

— Odstop liberalnega ministrstva na Španskem. Ta država je veljala nekdanj kot katoliška dežela in ljudstvo je še sedaj po veliki večini iskreno katoliško. Dokler so bili na čelu španski vladi katoliški možje, je bil v državi še mir in red. Od kar so pa prišli do vladnega krmila liberalci in jih celo kralj Alfonz sam podpira, se na Špankem širi in utrjuje republikanska in anarhistična stranka. Celotno del liberalne stranke ni več zadovoljen s sedanjo vlado ter ji je odpovedal sodelovanje. V seji senata dne 25. oktobra je ministrski predsednik Romanones poročal o zunanjem in notranjem političnem položaju. Končno so vladni poslanci predlagali vladi zaupnico, katera pa je bila s 106 glasovi konzervativnih in nezadovoljnih liberalcev proti 103 glasovom odbita. Liberalno ministrstvo je vsled tega odstopilo. Sedaj je zavlada la nejasnost in zmešnjava. Kralj Alfonz je ponudil sestavo novega ministrstva možem katoliške stranke, toda voditelj konzervativcev je to odklonil. Liberalni listi grozijo z nemiri, če se poveri sestava ministrstva katoliškim možem.

— Upor na Portugalskem. Pristaši kraljevstva skušajo zadnji čas na Portugalskem zopet izpodkoptati tla liberalni ljudovladi. Organizirali so svoje pristaše na upor, ki je izbruhnil zadnje dni prejšnjega tedna. V večjih portugalskih mestih je izbruhnil upor z vso silo na dan. Oboroženi pristaši kraljevstva (monarhisti) so napadli vladne čete. Upornikom so se pridružili po nekot tudi vojaki. Prišlo je do krvoprelitja. Do nedelje, 20. oktobra, je bilo ustreljenih nad 100 ljudi. Vlada je uporabila vojaško silo in je upor že potlačila. Pozapri so mnogo odličnih voditeljev-monarhistov in celo več odličnih častnikov, ker jih dolžijo vodstva upora.

— Spor med Mehiko in Združenimi državami S. Amerike. Začasni predsednik mehiške ljudovlade, Huerta, bo najbrž še dalje ostal na krmilu, ker je volitev novega predsednika vsled premajhne udeležbe neveljavna. Evropske velesile so se baje izjavile, da priznavajo Huertovo izvolitev, le Združene države se protivijo tej izvolitvi, češ, da je Huerta skozi kri prišel na krmilo. Huerta je nasprotnik Združenih držav; nedavno so Huertovi vojaki pobili več severoameriških državljani. Združene države zahtevajo zadoščenje. Ako tega ne bo, grozi vlada Združenih držav z oboroženo silo. Mehikanska vlada je v zadnjem času pomnožila svojo armado od 85.000 na 150.000 mož.

Zopet velika nesreča v rudniku.

325 mrtvih.

V premogokopu Davson v Severni Ameriki se je zopet pripetila velika nesreča, katera je zahtevala 325 človeških žrtev. Dne 23. oktobra so se v več sto metrov globokih rojih „Stag-Kanon“ vneli plini, vsled česar so se rovi in izhodi zasuli. Ogromne kamenene in prstene plasti so onemogočile uspešna rešilna dela. Dasiravno so rešitelji z raznimi novodobnimi rešilnimi pripravami delali noč in dan, da bi rešili nesrečne rudarje, vendar so do 26. oktobra potegnili iz globočine po velikem trudu le 25 še živih in 38 mrtvih rudarjev. V jami je ostalo še 325 rudarjev, ki pa so skoro gotovo vsi mrtvi. Med izkopanimi mrtvi so našli tudi sina glavnega delničarja (solastnika) premogovnika, večkratnega milijonarja Mahane. Ponesrečen sin je moral po očetovi želji pregledovati, kako se vrši podzemeljsko rudarsko delo. Ker je divjal v zasuti jami požar, so se gotovo rudarji, kateri niso drugače pobiti, zadušili in ožgali.

Pred rudnikom se dogajajo pretresujoči prizori. Žene, otroci in drugi sorodniki ponesrečencev se branijo, vrtniti se v svoja stanovanja. Nepopisno žalostni so prizori, ki se pojavljajo pri vhodu v jamo. Uboge žene in otroci plačejo in zastoj kličejo po svojih možeh in očetih, ki so nad 300 metrov globoko zakopani v zemlji.

Somišljeniki! Na delo za „Slov. Gospodarja“!

Na Dunaju so sklenili zavedni pristaši krščansko-socialne stranke, da bodo cel mesec oktober agitirali od hiše do hiše, od stanovanja do stanovanja za razširjanje katoliških časnikov. Učeni gospodje, delavci in obrtniki so te dni na delu za katoliško časopisje. **Ze prvi teden so priborili ti vrli možje nad 3000 novih naročnikov za dunajsko katoliško listo. Krščanski možje cesarskega Dunaja dobro vedo, da je v katoliškem duhu pisano časopisje najboljše orožje zoper naše nasprotnike. Katoliški Sloveni, posnemajte katoliške Dunajčane!**

Z mnogih strani se nam poroča, da se še dobi veliko naših ljudi, ki bi se radi naročili na naš list, pa si ga sami ne utegnejo ali pa ne znajo naročiti. Takim in enakim našim ljudem naj zopet priškočijo na pomoč naši somišljeniki ter nareče zanje „Slov. Gospodarja“. **In da jim bo delo tem bolj olajšano, dovolimo vsakemu novemu naročniku ki bo že sedaj plačal „Slov. Gospodarja“ v znesku 4 krone za leto 1914, da bo dobil še vse številke tekočega leta zastoj.** Naročnina 4 krone, ki se pošlje pred novim letom, se bo vsakemu novemu naročniku vpisala v dobro od novega leta naprej — tako, da bo dobil številke, ki se bodo izšle do novega leta, povrh. Kolikor prej si torej kdo na novo naroči naš list, tem več številke bo dobil zastoj.

Opomba: Kdor želi položnice za nove naročnike naj piše po nje na naslov: Upravništvo „Slov. Gospodarja“, Maribor.

Na delo torej za naš list, da ga zopet razširimo med 4000 novih naročnikov, kakor lani.

Razne novice.

Gođovi prihodnjega tedna.

2. nedelja: 25. po Binkoštih. Just, mučenec.
3. ponedeljek: Vseh veraiuh duš; Viktorin, škof.
4. torek: Karol Boromej, škof; Modesta, devica.
5. sreda: Caharija, oče Janeza Krstnika; Vitalij.
6. četrtak: Lenart, opat; Sever, škof.
7. petek: Prosdociim, škof; Engelbert, škof.
8. sobota: Bogomir, škof; Deodat, mučenec.

* Naš prevzvišeni knezoškof je dne 24. oktobra odpotoval v Rim, da se pokloni svetemu Očetu. Skofljanji želimo svojemu nadpastirju, da bi se zopet zdrav in srečno vrnil z daljnega potovanja.

* **Duhovniške vesti.** Župnija Sv. Andraž nad Polzele je dobil č. g. Maks Oevirk, dosedaj kaplan v Vitanju; župnija Sv. Jerneja nad Muto pa č. g. M. Kristovič, kaplan v Zavrču. — Č. g. Ivan Bosina, kaplan pri Sv. Juriju v Slov. gor., je premeščen na Sladko gori; č. g. Ivan Hribar, kaplan na Sladki gori, pride na njegovo mesto k Sv. Juriju; č. g. kaplan Ivan Vedečnik v Kozjem pride v Vitanje; v Kozjem gre č. g. kaplan Marko Škofič iz Zreč. Na njegovo mesto pride novomašnik č. g. Anton Plevnik. — Č. g. duhovni svetnik in župnik, Anton Ribar, v Št. Vidu na Planini, se zdravi v Gradcu pri usmiljenih bratih. Začela mu je gniti kost v nogi. — Nevarno leži bolan že dalje časa pri usmiljenih bratih v Gradcu frančiškan o. Salezij Vodošek. Oba č. g. se duhovnim sobratom priporočata v molitev.

Iz sod.-pis. službe. Predstojnik sodnijske pisarne v Mariboru, Matevž Ivanuša, je imenovan za višjega sodnijskega pisarniškega predstojnika.

* **Poslanec Pišek** je vložil pri c. kr. namestniji v Gradcu za 108 posestnikov v konjiškem okraju prošnje za brezobrestna posojila.

* **Sv. Oče ne pije alkoholnih pijač.** Sveti Oče Pij X. že dalje časa ne pokusi nobenega vina in sploh nobene alkoholne pijače. Zvedel pa je, da so vaticanke kleti polne najfinejših buteljk, ki jih ljudje s celega sveta pošiljajo v dar sv. Očetu. Pij X. je nato velel vse kleti popolnoma izprazniti in vso zalogo vin in drugih alkoholnih pijač razdeliti revežem, bolnišnicam, samostanom, bolnim starim duhovnikom itd., tako, da v Vatikanu ni ostala niti kaplja.

Sv. oče odlikoval stoletnega duhovnika. Dne 8. oktobra je praznoval župnik v Grizoli na Laškem Don Antonio Cristofaro stoletnico svojega rojstnega dneva. Jubilarja, ki je še izredno čvrst in zdrav in ki še vsak dan bere sveto mašo, je papež odlikoval na prav izreden način. Poslal mu je lastnoročno pisano pismo s to-le vsebino: „Ljubemu sinu, duhovniku Francescu Antonio Cristofaro. Dne 8. oktobra dovršite stoletnico Vašega rojstva. Povodom tega Vam sporočam najprisrčnejšo čestitke k izredni milosti, ki Vam jo je podelil Bog na ta način, da Vas je ohranil toliko število let pri življenju. Ta milost je predznamenje za večjo, mnogo dragocenejšo milost: Gledati božjega Izveličarja v nebesih! Podelimo pa Vam iz celega našega srca naš apostolski blagoslov, ter pooblastilo, da prejemajo vsi oni, ki bodo prisostvovali Vaši maši, katero boste brali na Vaš rojstni dan dne 8. oktobra in vsi oni, katere boste Vi spovedali, popolni odpustek Pij X., papež.“

* **Eno cerkev ali oltarno sliko brezplačno** le za povrnitev režijskih stroškov poslika na Slovenskem v letu 1914. katoliški umetnik, ki je izvršil krasno franjevaško samostansko cerkev v Zemunu. Podrobna pojasnila daje „Rozhledi v umeni cirkveni“, Praga-Vinogradi, Krameriova 10. 1235.

* **P. n. župnijskim uradom!** Kmalu pride zopet novo leto in treba bo marsikaterih tiskovin. Ob novem letu pa ima tiskarna sv. Cirila silno veliko delo, da ga včasih skoro ne more zmagovati. Zato pa prosi vodstvo tiskarne č. g. župnike, da že zdaj naročijo nekatere tiskovine, ki jih bodo rabili ob novem letu. Posebno naj pregledajo svojo zalogo spovednih listkov in naj jih že zdaj naroče, da ne pridejo pozneje v zadrego. Istotako naj store tudi glede kuvertov itd. S tem bodo ustregli nam in sebi.

* **Domoljubni pevec.** Zbirka ljudskih priljubljenih pesmi. Pred 20 leti je izdala Tiskarna sv. Cirila 2 snopiča narodnih pesmi, ki sta bila že pred leti razprodana. Vedno je zopet posebno mladina povpraševala po teh pesmicah, a ni jih bilo. Zdaj pa je Tiskarna sv. Cirila zopet izdala zbirko domačih slovenskih pesmi pod imenom **Domoljubni pevec**. Zbirka obsega 75 najlepših pesmic. Vsem prijateljem slovenske pesmi, posebno pa mladini in društvom, to zbirko prav toplo priporočamo. Stane pa komad s poštnino vred 40 vin. najboljšje je, da se znesek pri naročilu vpošlje naprej v znakah. Naroča se pod naslovom: Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

* **Bolgarska slovnica** in čitanka s slovensko-bolgarskimi razgovori in 5 tablicami s cirilsko pisavo. Sestavil prof. Anton Bezenšek, Sofija; založila Bezenškova akademična knjigarna. 64 strani. Cena K 1'40. Knjižica je pisana za Slovence. Ž nje pomočjo sicer ni mogoče bolgarščine se naučiti do dobra, ker nima slovarja, ali ona pokaže, primerjaje bolgarski jezik s slovensčino, posebnosti in sploh ustroj balkanske se stre tako točno, da kot slovnica Slovence zadošča. — Kdor si pa hoče bolgarščino osvojiti popolnoma, naj si še omisli slovar. Sicer pa je knjižica sama na sebi velezanimiva, zlasti za onega, ki pozna slovensko slovnico. Opozorjamo, da je denar poslata z mednarodno (internacionalno) nakaznico.

* **Slava vrlim Muropljcem!** Naše zeleno Mursko polje je ponos naše domovine, ne samo po svoji lepoti in rodovitnosti, ampak tudi po vrolozavednih katoliško-narodnih prebivalcih. Murskemu polju prednjači v mnogih ozirih župnija Sv. Križ pri Ljutomeru. V tej, res v pravem pomenu besede napredni župniji šteje sedaj „Slovenski Gospodar 255 plačujočih naročnikov. V teku enega leta je pridobil naš list tam 100 novih naročnikov. Naj bo Mursko polje, posebno pa župnija Sv. Križ, za vzgled vsem drugim župnijam na Slovenskem Štajerju!

* **„Heil Kaiser Wilhelm!“** Vsenemci so priredili na Dunaju lipško slavje. Na slavju je govoril vitez Senerer, ki je izvajal, da je rešitev Nemcev v Avstriji v tem, da se Avstrija kot zvezna država priklopi Nemčiji. Pozval je navzoče, naj zakličejo: „Heil Kaiser Wilhelm!“ Navzoči so se dvignili s sedežev in kričali: „Heil Kaiser Wilhelm!“ Vlado zastopnik je grozil, da shod razpusti, ako se to ponovi. Navzoči so razburjeno protestirali in nastal je silen kraval. Ko se je razburjenje poleglo, je Senerer končal svoj govor. Slavje je bilo zaključeno z vsenemško pesmijo: „Die Wacht am Rhein“. — To je nezaslišano, da vladni zastopnik shoda ni takoj razpusti, ampak je samo grozil, da to stori, če se izdajalski kliči ponovijo. Na Slovenskem so pa n. pr. zasledovali domoljubne, cesarju zveste Slovence, in jih vlačili pred sodišče, če so se v vojski med dvema tujima državama postavljali s svojimi simpatijami (izrazi ljubezni) za narod, ki je Slovenecem po jeziku in veri bliže kakor Turki. Na Dunaju pa se na javnih shodih uganja očitno izdajalstvo, in vladni zastopnik ne razpusti shoda! Vprašamo, ali so tudi že naše avstrijske oblasti okužene s pruskim domoljubjem? Da dobimo na to vprašanje tudi odgovor, naj poskrbijo slovenski poslanci!

* **Kam silijo nemška srca?** Ob prilika 100letnice velike zmage pri Lipskem nad Napoleonom so Nemci v naši ljubi Avstriji pokazali, kam da silijo njih srca. V Mariboru, Celju, Ptuj, Gradcu, Celovcu in drugih nemških gnezdih so Nemci razobešali ne cesarskih in ne avstrijskih zastav, ampak pruske frankfurtarice. In na slavnostih so se navduševali, kakor je razvidno iz naše prejšnje novice, ne za Avstrijo, ne za brambo in zvestobo do naše domovine, ampak za Vsenemčijo. Nemci so bili celo tako predrzni, da so v govorih in svojem časopisju proslavljali skoraj samo nemško armado, kakor da bi bila le ona premagala Napoleona. O zaslugah avstrijske armade pa so govorili bore malo. Iz zgodovine pa nam je znano, da je Avstrija že l. 1809 Napoleonu napovedala vojno, dočim se Prusija ni dala stresti iz svoje ga suženjskega strahu pred Napoleonom. Prej so morali l. 1812. Rusi premagati veliko Napoleonovo armado, potem se je še le ojunail „Junaski“ Prus. In pri Lipskem l. 1813 je bila pred vsem avstrijska in slovanska armada, ki je zlomila Napoleonovo moč. Te ga seveda nemški nacionalci nočejo povedati, temveč na vsa usta hvalijo prusko vojaštvo. — V Celovcu, kakor poroča „Mir“, je urednik nemškocacionalnega lista „Freie Stümmen“, na lipški prireditvi v posebnem govoru sestavil veliko Nemčijo, ki bo baje segala od Vzhodnega morja pa do Adrije. Avstrije pa ta „domoljub“ niti omenil ni! „Mir“ pristavlja k poročilu o tej celovski slavnosti: „Da pa nihče ne bi dvomil, da je imela ta slavnost vsenemški, protiavstrijski namen, se je ob koncu govornik Hönlinger poizkusil v revolucionarnem (puntarskem) hujskanju proti vojaški oblasti, češ, da si Nemci od nobene sile ne dajo prepisati, kako da bodo slavili svoje slavnosti. V potrjenje tega so zaključili slavnost z bojno pesmijo Nemcev: „Die Wacht am Rhein“. — Ta prireditvev nemških nacionalcev je bila tako pruska, da bolj pruske gotovo ni bilo po celi Prusiji, po svojem programu pa tudi tako protiavstrijska, da bi bila celo na Pruskem nemogoča. Tako proslavljajo nemški nacionalci najslavnije čine avstrijske armade in njenih slavni poveljnikov.“ — In „Štajere“, iz katerega se mnogokrat kar čedi sama ljubezen do Avstrije (seve-

da samo na oči, je vzdrževan od ljudi, ki skilijo v Prusijo; nemški nacionalci so njegovi krušni očetje, njegovi največji prijatelji. Mi Slovenci pa ostanemo kakor smo bli, zvesti cesarju, zvesti Avstriji.

* **Ornig -- razkrinkan.** V državnem zboru je nemški poslanec Malik sijajno opisal delovanje ptujškega župana Orniga. Ta odkritja so vzbudila veliko pozornost. Mi jih prinesemo v bodoči številki.

* **Soc. demokracija v Ameriki nazaduje.** Iz ameriškega rdečega časopisa se izve, da so izgubila socialistična društva v Ameriki tekem enega leta 45 tisoč članov. V tem času so prenehali izhajati 4 rdečkarski časopisi. Tudi v Ameriki prihaja delavstvo počasno do spoznanja, da je ni bolj sleparske stranke, nego je socialistična. Da bi le tudi naše delavstvo kaj kmalu to uvidelo!

* **Protestantizem propada.** V Hamburgu na Nemškem je veliko protestantov izstopilo iz cerkve, in sicer zato, da jim ne bo treba več plačevati visokih cerkvenih darov, ki so tamkaj v navadi. Neki protestantovski časopis je pozval Hamburgžane, naj mesto teh davkov raje plačujejo pasji davek, češ, da se za 300 mark, katere mora kak posestnik plačati protestantski cerkveni občini, vzdrži lahko 4 pse. Ta poziv ni bil brez uspeha. Kakor poročajo časopisi, je izjavilo 1400 posestnikov psov, da izstopijo iz protestantske vere, da bodo mesto cerkvenih davkov plačevali raje pasje. Iz tega se vidi, kako hitro propada protestantstvo. Zato bi svetovali mariborskemu pastoru dr. Mahnertu, naj se loti raje misijonskega dela med protestanti, mesto da se smešava med katolici in tu skuša delati zgago.

* **Resnost mariborskih mestnih očetov.** Društvo za varstvo živali je povabilo mestni obč. zastopnik, da pošlje svojega zastopnika na mariborsko perputinarsko razstavo. V seji se je o tem obravnavalo tako: Advokat dr. Orošel predlaga, naj se pošlje na razstavo kot zastopnik mesta Maribor mestni oči Cintaver: „Saj nič ne razumem o živinoreji. (Veselost.) Naj gre Futer, ta ima tudi več časa! Futer: „Kaj, časa! Tudi jaz nič ne razumem o perputinari!“ Cintaver: „Potem naj gre Kefer!“ Kefer: „Zelo rad, a nimam časa!“ Dr. Orošel: „Saj ima Cintaver doma par piščet, bo že kaj razumel!“ (Veselost.) — In tako so se modri občinski možje mesta Maribor zedinili, da bo šel na perputinarsko razstavo vendar-le Cintaver.

* **Gospodska stranka.** Na shodu liberalne stranke v Celju je dr. Brunčko vzdihoval: „In delavcev nam je treba, trdnih, žilavih, vstrajnih delavcev, sicer nas bo klerikalna slana pomorila! Le pogledite jih, kakor mravlje so pridni, od škota do zadnjega mežnarja vse dela, se peha, agitira, predava itd. Koliko pa je še pri nas inteligence, po mestih in po deželi, ki se pristeva sicer med nas, ne gane pa niti z mežnicem. Ni žalibog tako popolnoma utemeljen očitek iz kmečkega peresa v eni izmed zadnjih števil „Narodnega lista“, da smo gospodska stranka! Mi iščemo vse premalo dotika z ljudstvom, in ono vidi zato v naši stranki nekaj tujega, vidi v njej le meščanski element.“

* **Naš slovenski kmet in nemški denarni zavodi.** V zadnjem času se opaža na Spodnjem Štajerskem, zlasti pa v celjskem, slovenjebistriškem in ptujškem okraju, kakšnih sredstev se poslužujejo naši narodni nasprotniki, da povečajo svoje nemške denarne zavode. V vsakem okraju imajo nastavljene svoje agitatorje, takozvane zaupnike, ki pridno lovijo vlagatelje in posojiljemalce ter jih peljejo potem k nemškemu advokatom, da jim napravijo tozadevne posojilne prošnje, katere potem vlagatelj seveda le v nemške denarne zavode. Mnogokrat se prigrdi, da posojila v obče ne dobijo, pač pa morajo plačati ogromne odvetniške stroške, ki so vedno večji, čim večja je posojilna svota. Najbolje pa občutijo to izkoriščanje tisti posojilničarji, ki potrebujejo večja posojila. Samoobsebi umevno je, da delajo te hranilnice z našim slovenskim denarjem ogromne dobičke, katere potem porabijo izključno le, za nam skrajno škodljiva nemška bojna društva, kakor sta Sulferajn in Südmarka! To je tisti narodni greh, da katerega se še le večina skesa takrat, ko je že prepozno. Evo vam en slučaj, iz katerega je razvidno, kako neprimerno postopajo nekatere nemške hranilnice, zgolj radi narodnega nasprotstva. Neki kmet je kupil v Studenihah pri Poljčanah večje posestvo s pekarijo. Na tem posestvu je bila pa vključena neka nemška hranilnica z zneskom 1000 K v ostanku po 835 K 2 vin. Na prvem stavku in so bile obresti plačane celo do 1. januarja 1914. Ker je pa ta mož kot zaveden Slovenec odstopil od neke nemške zavarovalnice, pri kateri je imel prejšnji posestnik zavarovana svoja poslopja proti požaru ter pristopil k Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani, v kar je bil popolnoma upravičen, mu je ta hranilnica takoj odpovedala posojilo, kljub temu, da je bila vključena na prvem stavku, in so bile obresti plačane do 1. januarja 1914, in da je posesto najmanj 20krat toliko vredno. S tem mu je povzročila seveda ogromne nepotrebne stroške. To je žalostno, pa vendar resnično dejstvo, iz katerega lahko posnamemo strankarsko zagriženost nekaterih nemških denarnih zavodov, ki bogate od našega slovenskega prebivalstva. Enakih slučajev bi lahko navedli na stotine, toda naj zadoštuje za danes samo ta. Kaj sledi iz tega? Sleherni slovenski kmet, ki iščeš manjše ali večje posojilo, obrni se, za manjša posojila na domače Raiffaiznovke, za večja posojila pa na večje naše denarne zavode, kakor v Celju, Mariboru, Ptujju, ki ti bodo sli dragovolje in postrežljivo na roko in ki delujejo v blagor našem slovenskemu ljudstvu.

* **Napadi na poslanca Pišeka.** O tej stvari smo dobili sledeči dopis, katerega priobčujemo: Slavno uradništvo! Z ozirom na razna zavita in nerresnična poročila v nasprotnih listih o sodni razpravi med g. poslancem Pišekom in Anton Lobnikom Vas prosim kot zastopnik g. Pišeka, da priobčite sledeče pojasnilo: Nasprotni listi slikajo stvar tako, kakor da bi bile posamezne priče one obdolžitve, katere je dvignil Anton Lobnik proti g. Pišekmu, potrjene. To pa n. r. e. s. — Gospod Pišek je razširil obtožbo na nekatere posebno drastične trditve Antona Lobnika ter se bode moral Anton Lobnik tudi radi tega zagovarjati. Natančneje o stvari poročati v tem štadiju ni dopustno. Pač pa bode sodba, katere se še žal ni mogla izreči, ker je bilo zaslišati še nekaj prič, prinesla v stvar popolno jasnost. Zahvaljujoč se za sprejem tega pojasnila, beležim z odličnim spoštovanjem udani — dr. Leskovar.

* **Izseljevalnim agentom stopajo na prste.** V torek, dne 28. oktobra opoldne, so v Mariboru na glavnem kolodvoru prijeli 40 hrvaških izseljencev, večinoma take, ki še niso zadostili vojaški dolžnosti ter so bili namenjeni, prebrisati jo čez Nemčijo v Ameriko. Izseljence so izročili sodnji. Agent, kateri je med potjo ovolal nevarnost, je še pred Mariborom skočil iz drdrajočega vlaka in jo srečno odkuril. — Na Pragerskem so ustavili pred kratkim 14 izseljencev, katere je spremljal agent, preoblečen v žensko. Tudi temu se je posrečilo ubežati. — Na ljubljanskem kolodvoru so prijeli agenta Vrabca, ki je hotel nekaj fantov, ki se niso prosti vojaščine, spraviti v Ameriko. Svetujemo našim somišljenikom, da vsako osebo, ki vabi na deželi ljudi v Ameriko, javijo oblasti. Slovenci! Slovenke! Ostanite doma! V tujini vas čaka le revščina.

* **Zakon o izseljevanju.** Avstrijska vlada je prišla sama do prepričanja, da dosedaj zakoni o izseljevanju niso nič vredni. Da se je na tisoče Slovanov izseljevalo, to je bilo naši nemški vladi še ljubo, saj so Nemci še vedno dobivali doma precej dobrega kruha, ker živajo povsod podpora. Tudi ni skrbelo vlado pomanjkanje kmečkih delavcev. Ali izseljevanje se je začelo zadnja leta tako grozno širiti in odhajali so iz doma mladi, čvrsti fantje v tolikem številu in na tako goljufiv način, da je začelo nastajati vprašanje: Kdo bo pa pri nas nosil puško? To vprašanje je začelo vlado resno skrbeti in zato je sama te dni predložila v državni zbornici načrt zakona o izseljevanju. Vlada obeta, da hoče začeti ceniti delavsko moč, ali vsaj tistim, ki se izselijo, iti na roko, da ne bodo padli v roke sleparjem in tudi v tujini dobili pravno varstvo, sploh pa se hoče z delavskimi posredovalnicami mladim ljudem pomagati, da bodo dobivali dela v domovini. Prepovedalo se bo, nabirati delavce za Ameriko, agentom, ki izpeljavajo naše delavstvo, se bodo delale bolj ovire, tistim, ki se bodo hoteli vrniti, se bo pa vrnitev olajšala.

* **Davek na samodrže (avtomobile).** V poslanski zbornici se je v sredo, dne 22. oktobra, sprejela postava, s katero se obdačijo samodrži, kar je popolnoma opravičeno. Do sedaj so ta davek plačevali že v Franciji, Angliji, Nemčiji, Italiji, Španiji itd. Davek je odmerjen po številu konjskih sil, in sicer po par. 7 I. za motorno kolo 5 K, II. za motorno kolo s košem 15 K, III. za samodrže: 1. za električni samodrž 150 K, 2. za druge samodrže kot začetna pristojbina 60 K in zraven še doklada na konjskih silah, in sicer: a) od ne več kakor 10 konjskih sil 4 K, b) od 10, pa ne več kakor 25 konjskih sil 8 K, c) od 25, pa ne več kakor 30 konjskih sil 10 K, d) od 30, pa ne čez 35 konjskih sil 12 K, e) in čez 35 konjskih sil 14 K. Število konjskih sil, ki bo merodajno za začetno pristojbino, se bo naredbenim potom naznanilo. Davek bo odmerjen za celo leto. Kako se bo davek uporabljal, o tem govori par. 20 te postave: Na skupnih dohodkih ostane državi 50% in se porabijo v svrhu popravljanja državnih cest, posebno kjer samodrži največ vozijo. Od dohodkov po par. 7 te postave se drugli 50% izplača za popraviljanje deželnih, okrajnih in občinskih cest in se izplača tisti deželni, v kateri so samodrži vpisani. Razdelitev teh dohodkov se odmeri po daljavi cest za vsako posamezno deželo, oziroma okraj ali občino. Dejstvo je, da težki samodrži močno izrabljajo ceste, povzročajo prah in v slučajih slabega vremena napravljajo veliko blata. Vsled tega se morajo ceste večkrat s prodcem posipati, da se vzdržijo v dobrem stanu. Vse to povzroča državi, deželi, okraju, kakor tudi občini, velike stroške, zato je popolnoma upravičen ta davek. Mislimo, da bo naše kmečko ljudstvo na Slovenskem Štajersku popolnoma zadovoljno s tem davkom, osobito v tistih krajih, kjer se razni bogatniki s samodrži prevažajo. Nasvetovati bi bilo, da tudi okrajni zastopi, kateri imajo mostovino na svojih mostih, zahtevajo od vozačev s samodrži mostovino. Saj ti veliko lažje plačujejo to majhno svoto, kakor pa vsak drug voznik, ki se ne vozi zaradi dolgega časa, temveč opravlja svoje posestvo, ali pa si hoče s svojo živino kaj malega zaslužiti.

* **Truplo patriarha Bogdanoviča.** kateri se je me-seca septembra ponesrečil v bližini kopalnice Gaštajn na Solnograškem, so dne 26. oktobra zjutraj našli v reki Ache. Truplo je bilo popolnoma nago, samo na nogi se je še držal kos čevlja. Manjkal je tudi del glave. Truplo prepeljejo v Karlovec, kjer bo dne 2. novembra slovesno pokopano.

* **Slovani v Ameriki.** Po najnovejših podatkih se nahaja v Ameriki več kot 4 milijoni Slovanov. Poročila pravijo, da se slovanski delavci neusmiljeno

izrabljajo. Na Ogrsko, Hrvatsko, Kranjsko, Štajersko in Češko se vračajo delavci iz Amerike, ki so popolnoma izdelani, premnogi tudi pohabljeni. Amerikanski delodajalec se je izrazil: „Hočem popolnoma sveže ljudi iz starega sveta. Kadar so do umiranja izmognani, lahko dobim novo blago“.

* **Štabni podčastniki.** Vojno ministrstvo namerava vpeljati, začenši s 15. novembrom t. l., novo stopnjo podčastnikov, in sicer štabne podčastnike. To bo najvišja šarža, ki jo more doseči vojak, in sicer postanejo štabni podčastniki le naredniki (feldvebeljni), ki služijo že nad 6 let, in sicer le oni, ki služijo v liniji, pisarniški poduradniki ne morejo priti do te stopnje. Vsled nezadostnih denarnih sredstev bo imenovanih za sedaj koncem t. l. le 4—5 podčastnikov. Nadomestovali bodo obolele in odsotne častnike in bodo nekaka vez med moštvom in častniki. Dobivali bodo tudi večje plače.

* **30 novih kavalerijskih oddelkov strojnih pušk.** „Zeit“ poroča, da se letos ustanove 6 novih kavalerijskih oddelkov strojnih pušk, 24 jih pa ustanove l. 1914.

* **47. pešpolk.** Zopet gre po listih vest, da bo 47. pešpolk iz Gorice premeščen v Inomost in da pride v Gorico kranjski 17. polk. To naj bi se zgodilo prihodnje spomlad.

* **Vojaki morajo nositi brke.** Ker se je v zadnjem času večkrat dogodilo, da so si vojaki in častniki brili brke pod nosom, je izdalo vojno ministrstvo strogo prepoved v tem oziru. Razum vojaštva 14. dragonskega polka, morajo vsi vojaki in častniki nositi brke. Vsako kršenje te ministrske odredbe bo primer-no kaznovano.

* **Največja bojna ladja na svetu.** Te dni so spustili v morje 30. dreadnought Anglije, ki je obenem največja bojna ladja sveta. Imenuje se „Queen Elisabeth“ (kraljica Elizabeta). Angleška država bo morala odšteti za to ladjo 47 milijonov kron. Navajamo to ceno, da vidijo naši bralci, kako je gospodarstvo drugod in pri nas. Ravno sedaj je sklenil v Avstriji ministrski svet, da zgradi Avstrija 4 dreadnoughte (velike bojne ladje), ki bodo veljali vsak po 60 milijonov kron. Angleška vojna ladja bo dokaj večja od naših in vendar veljajo naši dreadnoughti po 13 milijonov več. Pa se naj kdo čudi, da gre v Avstriji narodno gospodarstvo nazaj, če razsipavajo gospodje pri ministrstvu tako denarje. Seveda baroni in bogatini se rede, narod pa strada, da krmi razne vele-podjetnike.

* **4oglati denar.** Nizozemska vlada vpelje s 1. januarjem 4oglati denar. Kateri vzroki so bili merodajni za vpeljavo tega denarja, ni znano.

* **Železna industrija nazaduje,** ker nima pravih odjemalcev. Balkanska kriza je hudo škodovala, četudi nekateri trdijo, da ne. Praška železniška družba je sklenila, odpustiti zopet večje število delavcev in omejiti promet za manj dni v tednu. Zadnje dni je bilo odpuščenih okoli 1000 delavcev, kar je vzbudilo v delavskih krogih jako hudo nevoľjo.

* **Velikanska trta angleškega kralja.** Angleški kralj ima v svojem malem vinogradu, kjer tudi sam kako malenkost usadi in obreže, poleg navadnih trt tudi prav znamenito, zgodovinsko trto, ki je bila vsajena leta 1678 in še danes rodi izborno grozdje za kraljevo mizo. Ako je dobra letina, da ta velikanska trta, ki se razteguje 43 metrov na okoli, do 2500 grozdov. Vsako leto pride ogromno tujcev, da si ogledajo to prirodno redkost, ki ji ni para na celem svetu.

* **Iz dežalne kmetijske šole v St. Juriju ob juž. žel.** V okolici Sv. Jurija ob južni železnici se bodo vršile demonstracije razstreljevanja z novim razstrelivnim sredstvom, dinamonom, dne 6. novembra t. l. ob 1/3. uri popoldne na kmetijski šoli in dne 7. novembra ob 9. uri zjutraj v vinogradu g. Ivana Vengušta pri Kalobju. Kazalo se bo izstreljevanje storov v gozdu, krčenje grmovja, razstreljevanje pečevjav, pripravljanje kamenite zemlje za rigovanje, pripravljanje jam za sadno drevje itd. Pomanjkanje delavcev, potreba globokega obdelovanja zemlje in druge različne gospodarske razmere silijo do uporabljanja sredstev, s katerimi si prihranimo ročno delo. Razstrelivo dinamom, ki se odlikuje poleg velike razstrelivne moči, zlasti po sorazmerni varnosti in razmeroma lahkih pogojih za nabavo, je od c. kr. vojnega ministrstva pripravljeno kaj dobrodošlo sredstvo. Stvar je velikega zanimanja vredna, zlasti za kmetovalce, ki imajo težave s svojo zemljo in delavci; ti se torej vabijo in se pričakuje prav obilna udeležba. — Te demonstracije uprizarja državno vinarstvo društvo, vodil pa jih bo tehnični svetnik iz c. kr. vojnega ministrstva.

* **Rahljanje zemlje z razstrelbo.** Avstrijski vinarstvo društvo priredi tekem prihodnjega tedna poskuse o rahljanju zemlje z razstrelbo. Vršili se bodo ti poskusi po sledečem redu: 1. Dne 3. novembra ob 10. uri popoldne pri Sv. Florjanu pri Rogatecu; 2. dne 4. novembra ob 11. uri popoldne v Dvoru pri Smarju, pri državnem hibridnem nasadu; 3. dne 6. nov. ob 10. uri popoldne v St. Juriju ob juž. žel. pri dež. kmetijski šoli; 4. dne 8. novembra ob 10. uri popoldne v Drenovu pri Bizeljskem. — Z ozirom na važnost teh demonstracij je želeti, da se jih posestniki mnogoštevilno udeleže.

* **Kobilice uničile v Argentini žetov.** Iz Rufina v Argentini poročajo: V deželi Santa Fe Nord. nam je Bog poslal zopet kazen, kobilice, ki naenkrat pokrijejo prostor v obsegu 10 ur hoda. Uničile so popolnoma letino žita in lanu.

* **Živinske kužne bolezni.** Letos je v naših krajih poginilo mnogo svinj na rudečici. Slovenskih go-racih je poginilo pri nekaterih posestnikih po 10—20

svinj. Na Kranjskem, Primorskem in v drugih deželah pa divja kuga-slinovka. Na Primorskem se je pojavila v Klanecu, v Lokvi, v Naklem, v Kobdilu, v Stjaku, v Podgradu, v Materiji in v Trstu. Svinjska kuga v Cresu, v Dinjanu, v Pulju, v Lovranu in v Trstu. Kurja kolera je v Furlaniji in v vološkem okraju. Na Kranjskem v postojnskem okraju so sledeče kužne bolezni: kuga na gobou in parkljih, črnica, svinjska kuga, rožapila in živalska jetika. — Živinorejci, pazite na snago, da se tudi v naše kraje ne zanesi še več kužnih bolezni.

* **Razkosavanje in prodaja kmetij.** Po uradnem izvestju je izpremenilo v l. 1911 v avstrijskih deželah 440.249 posestev svojega gospodarja. Skupno so bila ta posestva vredna 2649 milijonov kron. Največ posestev je bilo prodanih in razkosanih, cela vrsta pa jih je šla na dražbo. Največji posestni promet je v Galiciji, kjer je bilo prodanih v omenjenem letu za 351 milijonov kron zemljišč.

* **Tovorne živali za prenašanje streliva.** Kakor poročajo listi, uvede vojaška uprava že letošnjo zimo pri vsi infanterijskih polkih tovarne živali, ki bodo prenašale strelivo. Na vsako stotnijo pride en tak nosač. Ta nova uvedba se je zdela potrebna, ker na vozovih ni mogoče spraviti potrebnega streliva za četo, ako je ista v kakem odstranjenem kraju.

* **Sole za občinske tajnike** snujejo nemški kršč. socialci. Na Tirolskem imajo tako šolo že izza l. 1909. Letos, dne 15. septembra, se je pa osnovala taka šola tudi za Nižjeavstrijsko na Dunaju. Na Tirolskem traja učna doba 6 mesecev, na Dunaju pa 1 leto. Tudi v naših krajih se zelo pogreša izvežbanih občinskih tajnikov. V mnogih naših občinah imajo glavno besedo liberalni učitelji kot občinski tajniki.

* **Tržno poročilo.** Kakor je razvidno iz našega graškega tržnega poročila, je cena živini ta teden izredno močno padla. Pri goveji živini znaša padec od 2—10 K pri 100 kg, pri svinjah pa od 2—4 K. Ne moremo pa izvedeti kedaj in za koliko bodo mesarji znižali cene. Tem ljudem cvete sedaj pšenica. — Cene vinskemu moštu so sedaj precej visoke. Za mošt, ki vaga 18—22% sladkorja, se plačuje po 60 vin. do 1 K liter. — Riž postane cenejši, in sicer za 1 K pri 100 kg. — Cement in železo bosta zopet cenejša, kakor poročajo listi. Zadnja leta je bila cena cementu in železu itak pretirana.

* **„Obred in molitve pri procesijah s sv. Rešnjim Telesom“**, tako se imenuje najnovejši, najbhen molitvenik, ki je pred kratkim izšel v Cirilovi tiskarni. Namen knjižice pa je, razložiti namen in pomen procesije na Telovo, posebno pa onih procesij, ki se vrše ob nedeljah po Telovem do goda sv. Jerneja, ter podati zato v domači besedi vse one molitvice, evangelije itd., ki se pojejo in molijo pri teh obhodih ali inicijah. Vsebinska: Uvod ali kratka razlaga namena in pomena procesij z Najsvetejšim, sv. maša na Telovo, procesije obred z „Pange lingua“, 4 sv. evangelije s kratko razlago in vsemi molitvami pred in med posebnimi molitvami, rožni venec angelijski in v č. presv. R. Telesu in molitvena ura z litanijami, zahvalno pesmijo in pesmijo „Jesus, Tebi živim“. Molitvenik je tiskan z velikimi črkami, pa vendar obsega samo 116 strani, ima jako priročno obliko, kravi molitvenik za moške, ker ga lahko brani v vsak žep in ima vse molitve, ki se opravljajo pri sv. maši, za „Večno molitev“ in druge adoracije ali počestovanja presv. R. Telesa služi jako dobro „Molitvena ura“. Vse molitvice v njej so namerč razdeljene na male odstavke zato, da lahko moli menjava se enega zbor na desni, drugega zbor na levi strani. To olajšuje molitve in zabrani neprijetno in utrudljivo enoličnost. Tako molijo duhovniki in redovniki skupno svoj brevir. Molitvena ura in en del sv. rožnega venca ravno izpolnita eno molitveno uro. Knjižico je izdalo „Cerkevno društvo sv. Faustina“ pri Sv. Petru niže Maribora. Dobiva se tam in v Cirilovi tiskarni v Mariboru, vezana z ručevo obrezo 50 vin., z zlato pa 60 v.

* **Za Slov. Stražo** se je nabralo na veselici vojaških novincev v nedeljo, dne 28. septembra v gostilni g. Fikfaka v Puščavi 10 K 32 h. Živijo! — V veseli družbi na trgatvi pri gospodu župniku Weixlu g. Herzog 6 kron. — Gospod. Micaica Vršič ob Sv. Jurja ob Ščavnicah nam je poslala več tisoč obrabljenih poštnih znamk. Hvala lepa!

* **Za moške in ženske** je Lysoform neobhodno potreben. Odpravi slab duh iz ust in tudi duh po potu. Lysoform se dobiva v vsih lekarnah. Več v inseratu.

* **Italijansko-slovenski slovar**, ki obsega nad 40.000 besed je izšel v zelo priročni obliki v Katoliški Bukvarni in Ljubljani. Knjigo je sestavil profesor dr. Josip Valjavec. Subskripcijska cena znaša samo K 8-80 za vezan izvod. Ista ugasne konec novembra t. l.

* **Čestitke mladine** svojim dragim sorodnikom, dobrotnikom, prijateljem in znancem. Spisal Srečko Stegnar. Tako je naslov lični knjižici, ki je te dni izšla v založništvo tiskarne sv. Cirila v Mariboru. Knjiga vsebuje na 70 straneh male osmerke 107 pristranih čestitk „Za god očeta“, „Za god materi“, „Za god tati, stricu in drugim sorodnikom in dobrotnikom“. „Za novo leto“, „Za rojstni dan“ itd. Knjižica bo za naše malčke gotovo dobro došla in jo toplo priporočamo. S poštvano vred stane samo 50 vin. Naroča se v tiskarni sv. Cirila in je najboljše, če se vpošlje naročilno in znamkah naprej.

Mariborski okraj.

m **Maribor.** Na tezenskem vojaškem vežbališču je v nedeljo, dne 26. oktobra, nameraval italijanski zrakoplovec Borgotti z letalnim strojem (aeroplanom) poleteti v zrak v visočino 1500 m. Vsaj tako se je bralo v nemških časopisih. Zrakoplovec pa je imel smolo. Večkrat je poskusil vzleteti, a ni šlo in ni šlo. Dvignil se je le komaj do višine 15—20 m. Pri 3. vzletu pa mu je aeroplan padel z višine kakih 10 m na zemljo in se razbil. Borgotti je v zadnjem hipu srečno skočil iz aeroplana. — Umrl je v noči od 26. na 27. oktobra mesar Fritz. Domači konj ga je udaril z obema nogama tako močno, da mu je zlomil rebro in poškodoval drobovino.

m **Maribor.** Med Mariborom in Sv. Lenartom v Slov. goriceh je z nedeljo, dne 26. oktobra, začel voziti samodrč (avtomobil), in sicer po tem-le redu: Odhod od Sv. Lenarta ob 5. uri 30 minut zjutraj in 1. uri popoldne, pri gradu Hrastovec ob 5. uri 40 minut in 1. uri 10 minut popoldne, pri gostilni Siker ob 5. uri 50 minut in 1. uri 20 minut popoldne, Sv. Marjeta (gostilna Kramerberger) ob 6. uri 5 minut in 1. uri 35 minut popoldne, kréma Ferk pri Pesnici ob 6. uri 20 minut in 1. uri 50 minut popoldne, Lajtersberg (gostilna Bauman) ob 6. uri 35 minut in 2. uri 5 minut

popoldne, Maribor (gostilna „Pri pošti“) ob 6. uri 50 minut in 2. uri 20 minut popoldne. — Odhod iz Maribora: ob 8. zjutraj in 3. uri 30 minut popoldne, Lajtersberg ob 8. 15 minut in 3. uri 45 minut popoldne, Ferk ob 8. 30 minut in 4. uri popoldne, Siker ob 9. uri in 4. uri 30 minut popoldne, Hrastovec ob 9. 10 minut in 4. uri 40 minut popoldne, dohod v St. Lenart ob 9. uri 20 minut in ob 4. uri 50 minut popoldne. — Posebno se še pripomni: Jutrnanja vožnja preložila se je od 6. ure na ½6., in to radi tega, da je sedaj mogoče vsakemu peljati se s prvimi vlakom v Gradec, Cmurek in Radgono in potem z brzovlakom nazaj.

m **Sv. Jurij** ob Pesnici. (Dvojna smrt.) Pretečen teden je nenadoma umrla tukajšnja posestnica in mlinarica Julijana Šauperl, roj. Ferk, zadeta od kapi vsled napora in bedenja, ko je ves čas skrbno stregla svojemu, že dalje časa bolnemu možu Francu in zdajpazdaj s strahom pričakovala njegovo smrt. Ravno, ko so na pokopališču padale grude na njeno krsto, je mož res izdihnil. Pokopan je bil po svoji lastni želji poleg žene, čeravno bi imel priti drug mrlič na njegovo mesto, ki je bil isti dan pokopan, združen z njo v življenju in po smrti. Zalostno plakata ob skupnem grobu 2 nedorasli hčerki, tekem 2 dni sirota, kar je pri vsem tem pomilovanja vredno.

m **Sv. Trojica** v Slov. gor. Štajerčijanec obsojen. Pred senatom mariborske okrožne sodnije je bil dne 14. oktobra obsojen Zamolo, krčmar in mesar v tukajšnjem nemškutarskem trgu. Obsodili so ga na 4 mesece strogega zapora, in sicer zaradi tega, ker je iz mesa bolne živine delal klobase, ker je klal živino, ne da bi jo bil pokazal živinogledniku in ker je napeljeval svoje ljudi h krivemu pričevanju. Mi smo zelo radovedni, ali bo sedaj zakotni listič „Štajerc“, evangelij vseh spodnještajerskih nemškutarjev, izbacil g. Zamola iz vrst svojih ljubljanih negovancev, ker je zdaj sodnijsko dognano, da je Zamolo navajal svoje ljudi h krivemu pričevanju, oni „Štajerc“, pravimo, ki se je nedavno v farizejski jezi hudoval nad nekimi stanov, katerega član se je spozabil, da je ba je neko osebo napeljal h krivemu pričevanju. Mi bi torej radi videli dejanja lista, ali bolje uredništva slavnega „Štajerca“, potem se-le bomo verjeli njegovim besedam.

m **Ruše.** Veselica, katero je priredilo pevsko društvo dne 12. t. m. v gostilniških prostorih g. Ant. Novaka, se je prav dobro in z dobrim uspehom obnesla. Organist Janez Slaček je pozdravil vse občinstvo in govoril zanimive besede ter obenem razložil, v čem obstoji in kakšen namen ima pevsko društvo. Lepo sta se predstavljali 2 igri: „Tri sestre“ in „Poštna skrivnost“. Med odmori je nastopil naš pevski zbor z lepimi umetnimi pesmimi, ki so v resni, vsakega razveselile in razvedrile. Pristrėna hvala torej pevodivji, igralcem in pevsem! Hvale vredna je bila tudi godba podravskega šrameljnovega.

Sv. Lovrene nad Mariborom. Ustanovitev Dekliške zveze je tudi na nas mladeniče močno vplivala. Zalostno in sramotno je za nas mladeniče, da se je Dekliška zveza prva ustanovila. Mladeniči, vzbudimo se že enkrat in vzemimo si za vzgled dekleta! Ker smo zadnji, delujmo tem bolj vstrajno, /da se čim prej ustanovi za nas Mladeniška zveza. Na plan — mladeniči!

m **Za dij. kuhinjo** v Mariboru so darovali naslednji p. n. dobrotniki in dobrotnice: Spandl Mar. iz Negove, volilo 90 K; Črček iz Obreča pri Središču 5 K; dr. Jožef Barle 20 K; Ernest Terstenjak, vojaški profesor v Inostou, namesto venca na grob rajnega gospoda profesorja in delnega odbornika Franca Robiča 20 K; okrajni odbor Smarje 60 K; Fr. Jerovšek, profesor 20 K; J. Cajnkar, župnik 10 K; gostje na primicijski čast. g. Peršuha 26 K; dva igraevca 1 K. Vsem dobrotnikom in dobrotnicam srėna zahvala v imenu mladine in prosimo nove pomoči!

m **Slov. gledališče** v Mariboru. „Spoštuj očeta in mater, da ti bodo dobro šlo na zemlji“. Tako se glasi četrta božja zapoved in take vsebine bo sobotna igra dne 1. novembra 1913 ob pol 8. uri zvečer v Narodnem Domu.

Ptujski okraj.

p **Ptuj.** Pri dopolnilnih volitvah za naš okrajni zastop sta izvoljena poslanec Ozmeč in liberalni advokat dr. Fermevc. Kaj pa je liberalnega advokata bilo treba? Po vaseh kmetje glasno izražajo svojo nevoljo nad advokati, kadar pa so tako važne volitve, se jih nočejo odkrižati. Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujevi peti. Zato pa tudi nobeno mesto nima primeroma toliko advokatov kot naše. — Slovenska javnost se bo morala brez ozira na levo in desno še enkrat baviti tudi z znano Gregoričeve zadevo ter dognati, kdo vse je onih dogodkov kriv, in kdo mora sedaj nositi posledice. Ne gre, da bi morali nedolžni trpeti. Če kdo misli, da bomo molčali o tej zadevi z ozirom na njegovo ime, se silno moti.

p **Ptuj.** C. kr. poštno ravnateljstvo je odpovedalo Francu Šoštariču pri Sv. Vidu prevažanje pošte iz Ptuj v Leskovec in nazaj, ker se baje ni držal predpisanega voznega reda.

p **Ptuj.** Zopet žrtev žganja. Posestnik z imenom Habjanč iz župnije St. Vid pri Ptujju je storil samomor s tem, da si je potisnil pož v trebuh. Živel je v vednem prepriu s svojo ženo ter slabo gospodaril in na tak način zagazil v dolgove. Prepeljali so ga v ptujsko bolnišnico in je malo upunja, da ostane pri življenju. To so sadovi „Štajerca“ in žganja. — Najboljši sodnik Linhartov v „Štajercu“ je bil dr. Plachky. To ostane tudi sedanjemu učitelju Kramerbergerju, nasledniku Drevenška, Zavadila in Linhartu. Dr. Plachky se v tej družbi počuti prav prijetno. A da se

tudi nekateri c. kr. uradniki počutijo s tem urednikom „Štajerca“ prav dobro, to nam ne gre v glavo.

p **Dravsko polje.** Z dejanji se pokaže pravi prijatelj, ne samo z besedami. Lepe besede so dostikrat samo odeja škodoželjnega sreca. In tako je pri našem „ljubem očku“ Ornigu. V lažipolnem in hinavskem „Štajercu“ znani Linhart trobenta vedno „Ornigovega očka“ ljubezen do slovenskega kmeta. In kaj pravijo k temu dejanja, kaj je resnice na tem? Seveda ravno nasprotno, kakor se bere tiskano v magacinu nemškutarskih laži. Da ne ponavljam že znanih dokazov, opomni na najnovejše dejstvo. V deželnem zboru so nam naši poslanci pridobili nekaj uspehov na šolskem in gospodarskem polju. Očka Ornig so glasovali sicer za nemške, a proti slovenski meščanski šoli, dasi jih bodo imeli Nemci čez 30, a Slovenci — eno! Pa dobri očka Ornig nam še te ne privoščijo! Za slovenska kmečka dekleta se nam postavi tako potrebna gospodinjska šola. Zgornje- in srednještajerski nemški poslanci v prepričanju, da je šola potrebna, so glasovali za-njo, strašanski prijatelj kmetov, očka Ornig, pa so glasovali — proti. Za albansko ali turško šolo bi pa menda dali z največjim veseljem svoj glas. Nečuvno je torej, da si upa tak človek stopiti pred kmete in se tamkaj hvaliti ali hvaliti dati s svojim „delom“ za spodnještajerske kmete.

p **Polenšak.** Na ptujskem c. kr. okrajnem glavarstvu je pisar, ki se zove Franc Munda. O njem razglašajo štajerčijanci, da je prvi za okrajnim glavarjem. Temu primerno se ta pisar tudi vtikuje v reči, ki ga popolnoma nič ne brigajo. Ali ga kaj briga stavba novega župnišča na Polenškaku, da pravi našim ljudem, da ni bilo potrebno novega župnišča, ampak bi na staro nekaj pozidali in popravili, pa bi bilo prostora dovolj? Vsi, ki imajo pri takih rečeh besedo, so vsestranski priznali potrebo novega župnišča in bili enoglasno za to, da se postavi, kakor n. pr. cerkveni konkurenčni odbor na Polenškaku, c. kr. okr. glavarstvo na Ptujju, c. kr. namestništvo v Gradcu, c. kr. naučno ministrstvo na Dunaju, samo pisar Munda je drugih misli. Da so pod takimi razmerami pripusti ljudje zbegani in nevoljni, je umevno. Tako vedenje pisarja Munde prepričati pa ni naša stvar, ampak c. kr. okrajnega glavarstva v Ptujju.

Sv. Marko niže Ptujja. (V pijanosti padel iz voza.) Posestnik Koprivec od Sv. Marka je poslal v sredo, dne 8. t. m., svojega hlapca z moštom naloženim vozom proti domu. Ker je pa hlapec po noči zavžil nekoliko preveč vinskega mošta, se mu je zadremalo in je na vozu zaspal. Ko je pripeljal voz do nekega strmega mesta, sta se konja splašila in voz se je prevrnil. Hlapca je vrglo s takjo silo iz voza, da je zadobil na glavi težko rano in tudi sod z moštom se je zvalil nanj. Zlomilo mu je več reber in ga močno na nogi poškodovalo. Svojemu gospodarju je napravil pijani hlapec veliko škode.

p **Sv. Barbara** v Halozah. Trgatev je minila. Kapljica izborna, cena zmerna. Kupci pridite po Halozana, kajti malo ga je sicer, pa je zato dober. — Hvala poslancem Kmečke Zveze, da so se v Gradcu tako krepko potegnili za svoje volilce. Liberalci in nemškutarji so sedaj osramočeni. Mi smo ponosni na naše vrle poslance.

p **Iz ormoškega okraja.** Volitve v okrajni zastop ormoški so naše liberalce že popolnoma zmešale. Zdaj že hočejo dokazati, da so naši volilci „nezavedni“ in da so se naši možje zvezali z Nemci. Naj bo torej! Naši „nezavedni“ volilci so sijajno zmajali v skupini kmetijskih občin in v veleposestvu in Nemci nočejo sedaj iz same „ljubezni“ do nas voliti svojih zastopnikov. — Pika.

p **Ormož.** Trgatev je bila te dni povsod končana. Mošt vaga 20—24 stopinj. Vino bo boljše kot ono l. 1908. Vabimo vinske kupce, posebno slovenske gostilničarje, naj hitijo z nakupom, ker sicer bodo Nemci vsega pokupili. Iz prijaznosti daje naslove o vino-gradnikih, ki imajo dobro vinsko kapljico v kleti, Ormoška posojilnica v Ormožu.

p **Vitan.** Dne 27. oktobra je pri posestniku Fr. Puklavca ob 8. uri zjutraj izbruhnil požar. Baje so otroci zakurili v skednju. Ker je pihal močen veter proti hiši, je tudi ista popolnoma pogorela. Požar je uničil vse poljske prideleke, orodje, 1 kobila in svinje so zgorėle. Samo na krmu ima ubogi posestnik škode nad 1000 K. Pri tej priliki se je poneaščil Vinko Praprotnik, kateri je v zadnjem trenutku skočil iz goreče hiše skozi okno, sicer bi ga bil ogenj zasul. Praprotnik in Kerencič Jožef sta hotela oteiti pred ognjem več reči, a sta skoro sama postala žrtev ognja. Praprotnik ima hude rane.

p **Sv. Barbara** v Halozah. Na Martinovo nedeljo, dne 16. nov priredi naše Slov. kat. izobraževalno društvo in Mladeniška Zveza ob 3. uri popoldne pri g. Reicher veselico. Na vspredu je petje, saloigra: „Zamujeni vlak“ in srečolov. Kdor bi se rad na Martinovo nedeljo, poštno nasmejaj, naj pride h g. Rajčerju, kjer ga čaka sreča.

p **O mož.** Boljša šivilja za dame, Slovenka, ki razume samostojno izdelovati tudi kostume, ima v Ormožu prihodnost. Obrniti se je treba na Ormoško posojilnico, kjer dobi tudi stanovanje.

p **Sv. Bolfenk** pri Središču. Občinski odbor na Kogu izreka glasom seje, vršeče se dne 26. oktobra t. l., iskreno zahvalo vsem cenjenim udom okrajnega zastopa ormoškega, ki so glasovali za to, da ide nadaljevanje okrajne ceste Sv. Bolfenk—Vizmetinci pod Staro goro, ker je ta cesta največjega pomena za gospodarski razvoj naših krajev. Kog, dne 26. oktobra 1913. A. Borko, župan.

Ljutomerski okraj.

l **V Ljutomeru** je umrl mizar g. Janez Pinar v 60. letu svoje starosti. N. v m. p!

l **Buččovec.** Gospod dr. Miroslav Ploj je bil baje povabil naš novi občinski odbor dne 15. oktobra t.

l. zvečer v svoj vinograd v Murščak, da ga dostojno pogosti, ker ga veseli, da je zmagala pri občinskih volitvah „napredna“ stranka ter radi tega nazivlje bučičevski odbor „napredni“. No, dobro! Ker imamo zdaj „napredni“ odbor, se je nadejati, da bodo občinske ceste in mostovi tudi kmalu napređovali. Bomo videli! Pika.

l. Lju'omer. Zahvala. Veleč. g. Anton Tkavec stolni kaplan v Mariboru je podaril Slov. pevskemu društvu v Ljutomeru 10 K. Za kar se mu odbor najiskreneje zahvaljuje. Bog plačaj.

Slovenjgraški okraj.

s Sošan. Se vedno ni dognano, koliko so liberalni advokati zaslužili pri tukajšnji liberalni posojilnici, ki je bila v taki nevarnosti, da so jo morali priti celo „klerikalni“ poslanci reševati. Treba je vendar povedati, kdo je dobil pri nakupu dunajske hiše 10.000 K nagrade. Dr. Kukovec mora kot pravni svetovalec to vedeti, zato z besedo na dan! Dalje bi bilo treba izvedeti, ali so res advokati in drugi liberalni „uslužbenci“ naredili pri reševanju (1) posojilnice o koli 30.000 K stroškov. Natančno je treba tudi povedati, koliko so znašali dr. Kukovčevi ekspenzarji. Ljudstvo želi jasnosti. Slovenski poslanec dr. Kukovec, požrtvovalni zastopnik slovenskega naroda, govori!

s Golava buka pri Slovenem Gradcu. Mnogo mladeničev iz naše fare je bilo poklicanih letos k vojakom služiti cesarja. Skoro vsi so v nedeljo pred odhodom prejeli svete zakramente ter se lepo poslovili od ljubih domačih ter se podal vsak tje, kamor je bil poklican. Vsi so se vrolo obnašali. Izjemo je naredil le eden, ki je v nedeljo pred odhodom pri Lešniku pil in klafal, da sta mu dva odsluženca vojaka rekla: „Je že dosti, če hočeš še več govoriti, pa idi k s“ Ko ne bi bil utihnil, bi jih bil za popotnico pošteno dobil. Pač žalostno za takega mladeniča. Toda kdo je kriv tega? Slaba vzgoja. Kjer se vrstita kletev in prepir, prepri in kletev, od jutra do večera, tam olika ni udomačena.

s Škale. Za Slov. Stražo se je nabralo na gostiji Jožefa Plazl in Mar. Jelen v Škalah 25 K 60 vin. Hvala!

s Mohorjani v Ribnici so darovali za Slov. Stražo darovali 11 K.

Živijo!
s Ribnica na Pohorju. V nedeljo, 9. nov. po rani sv. maši priredi tukajšnja Mladeniška Zveza svoj mesečni shod. Mladeničji cele župnije ste prisrčno vabljani. Torej na veselo svidenje.

Konjiški okraj.

k Konjice. V soboto, dne 25. oktobra popoldne je nagloma umrl v hlevu pri J. Bezenšku v Zgornji Pristovi Jurij Klokočevnik. Med tem, ko so se pečali ljudje z umirajočim, je ušla krava iz hleva, se nekje preobjedla detelje in gospodar jo je moral za klati. Dve nesreči ob enem. Na oklicih je g. Franc Košar, posojilniški tajnik, z gđc. Alberto Bahovec iz Ljubljane. Poročena bodoča dne 8. novembra v Ljubljani. Vse dobro!

k Okoško. 16krat zaradi grde tatvine je že sramotno capljala v ječo Terezija Capl, in sedaj je zopet pod ključem. Kakor lisica je prišla po noči v farovski svinjak na Prihovo ter odnesla eno prasce; pri trgovcu Sekoliču pa si je privoščila 1 žakelj koruzne moke. Vsi pa se čudimo, da je v sumljivi zvezi s to stvarjo naš Jaka. Jaka, Jaka, tako se ne sme, drugače bo pela leskova šiba! Capl pa naj po odsluženju kazni caplja v prisilno delavnico, drugače ne bo miru pred njo!

k Konjice. Dne 9. novembra bo pri zborovanju D. Z. govorila gđc. Marija Drev, podpredsednica D. Z. iz Petrovc. Nastopijo tudi domača dekleta z govorniki, deklamacijami, petjem in šaljivim dvogovorom. Tokrat vsa dekleta na zborovanje.

Celjski okraj.

c Celje. Slovenski spodnji gimnazijski razredi bi se gotovo preselili letos v boljše poslopje, toda dr. Kukovec, v kojega hiši so razredi, je sklenil z državo novo najemninsko pogodbo. Kot voditelj „Narodne“ stranke je seveda to pogodbo sklenil v nemškem jeziku ter se podpisal, ne dr. Vekoslav, ampak dr. Alois Kukovec. V listih pa dr. Kukovec napada naše poslanca, zakaj ne poskrbe za boljše prostore slovenskim razredom. Tak boj se bo kmalu tudi liberalcem moral pristuditi. Vse ima svoje meje!

c Zalec. Turki pred Dunajem oziroma v Vrbjih so dne 26. oktobra nepričakovano uspjeli. Cele procesije občinstva so se valile v Nidorferjeve prostore, kateri so bili dobesedno natlačeni polni in tokrat veliko premajhni. Bilo je pa tudi vredno, priti pogledat in poslušat. Krasna oprava igralcev, lep oder in zanimiva igra, vse je zelo pohvalo. Posebno turški tabor v IV. dejanju, veliki vezir Kara Mustafa, paša in zamorci ter bitka s Poljaki, kateri so žalibog zaradi pomanjkanja prostora s svojim junaškim kraljem Sobieskim morali ostati za odrom, so bili predmet vsestranske pohvale in občudovanja. In vitezi v svojih srednjeveških viteških opravah ter hrabri branitelji Dunaja s pijanim izdajalcem Urhom in debelim, a plašljivim Jernačem vred so vzbujali pri vsakem dejanju burno ploskanje. Kakor se sliši, misli Izobraževalno društvo res krasno uspelo igro ob priložnosti ponoviti, kar je toplo pozdravljati.

Velika Pirešica. (Roblek dobrotnik cerkve.) — Bivši politik Franjo Roblek in bivši odbornik občine Velika Pirešica blagega spomina, se je zopet pokazal velikega dobrotnika cerkve. Med drugim je mejaš cerkvenega posestva na Zgornji Ponikvi. Pa glej to

čudo! Mejniki, so bili več let postavljeni na škodo — cerkvenega posestva. Po dolgem kreganju, v katerem se je Roblek pokazal bolj sposobnega, kakor v politiki, bo moral Roblek z mejniki nazaj, a smreke, katere so zrastle med časom, ko mejniki niso pravilno stali, zahteva mož za sebe. Ker naš novi gospod župnik poznajo Roblekovo dobrohotno srce nasproti cerkvam, so mu podarili smreke, da ložje podpira — cerkve. Zanimiva je cela zadeva tudi zaradi tega, ker to ni prvo kreganje, ki so ga imeli Robleki zaradi mejnikov. Spominjamo se prav dobro, da smo že pred par leti brali nekaj o mejnikih med Roblekom in žalskim Hodnikom.

c Galicija. Gospod urednik, Vi nam večkrat poročate o hudi zver, kmečkemu strahu, ki vznemirja ljudi in kolje živali na koroško-stajerskih planinah; to pa vam znabiti še ni znano, da se je tudi v lepo Savinjsko dolino pritepla grda zver, ki sicer ni tako krvoločna kakor ona v nemških gorah, ni nič manj predrzna in nesramna, dasiravno ima samo papirnat zobe. To je nemška knjižica Südmärkte: „Jahrbuchlein für die südmärkische Jugend 1913-14“. Tiskal Mostböck v Mariboru. Na stotine te knjižice je že razširjene po Savinjski dolini; vsak namreč, ki kupi slovenske šolske knjige v Celju v nemški trgovini, dobi navrh zastoj imenovano knjižico! Ze način, kako pride ta knjižica med ljudstvo, je nesramen, a še drznejša je vsebina. Pisatelj Karol Bienenstein navdušuje že šolarje za Vsenemčijo, blaženi rajh. Tupatam se nekoliko omenja tudi Avstrija, češ, glejte no, saj imam avstrijski plašč čez svojo grešno vsenemško grbo! Zavedni slovenski stariši, vrzite knjižico tje, kamor spada, v ogenj, pokažite pa tudi na odločen način, da se na slovenskih tleh ne pustite zasramovati od prusovskih privandraccev! Ali je kje kakšna postava, da morate kupovati pri prusovskih priganjačih?! Za odgovor Südmärki pa prispevajte sedaj, ko dobivate Mohorjeve knjige, za našo Slovensko Stražo! — V nedeljo, dne 12. oktobra, smo v Galiciji spremeljali k večnemu počitku pridno 13letno deklico Antonijo Verdel iz Zavrha. Skoro celo leto je trpela hude nuke v vratu, predno jo je Gospod poklical k sebi. N. v m. p!

c Sv. Jurij ob juž. žel. V Čretnikovi gostilni v Novi vasi se je vršil v nedeljo, dne 26. oktobra, shod Jugoslovanske Strokovne Zveze, O pomenu delavske organizacije so govorili dr. Veble, Fr. Zebot in Fr. Žličar. Ustanovitev skupine J. S. Z. se vrši meseca novembra.

c Sv. Jurij ob južni železnici. Kaj lepo se bere v poročilih iz sedanjega deželnega zbora, da Sv. Jurij poleg kmetijske šole dobi še v kratkem času gospodinjstvo šole. Mi Sentiurčani bomo vedeli ceniti ta dar naših poslancev in Sentiurčanke tudi. Sedaj imamo še več vzroka, da podpiramo Kmečko Zvezo. Ker v K. Z. vlada disciplina med poslanci samimi, ker so vsi edini, od tod toliki uspehi. Pod stroho so spravili vse glavne težnje spodnještajerskega prebivalstva. Ta jesen se je dobro izkazala. Ko bi še dež. odbornik Robič živel, on bi bil še-le vesel sadu obštrukcije! Pomagal je orati in pripravljati polje, a žetve ni dočakal.

c Gor. Ponikva. Zadnje nedeljo je bil pod lipo pred župniščem ustanovni shod novega društva, imenovanega „Cerkveno-stavbena družba na Gornji Ponikvi“. Zanimanje za to društvo je v župniji splošno. Župnijska cerkev na Gornji Ponikvi je sicer v dobrem stanju ter je zunaj in znotraj lična, toda je zelo nizka in majhna. Dobri župljani že več let gojijo željo, da bi se cerkev razširila in povišala. Z ustanovitvijo novega društva je storjen prvi korak k izpolnitvi dolgoletne želje; do ureditvenja je pa še daleč. Toda temelj je položen in delalo se bo še dalje po pregovoru: Zrno do zrna pogača, kamen do kamna palača. Župnija je sicer mala, a ljudstvo je darežljivo. Do ustanovnega shoda se je vpisalo v društvo 206 udov, ki so vplačali 1122 K 60 vin. Neka žena je odstopila društvu varno vknjiženo tirjatev v znesku 6 sto kron. Od prej pa je volilo neke žene za novo cerkev v znesku 400 K. Začetek je dober. Bog daj novemu društvu tudi za naprej svoj blagoslov! Če se bo pa mogoče kdo priporočil za kak dar za novo društvo tudi v kaki drugi župniji, gotovo ne bo našel gluhih ušes.

c Dramlje. Vpraša se g. župana, ali bo novi viljni imenik zopet Jarnovič brez naših mož izdeloval. Zadnjih 7 let so mu liberalci pomagali in je vsakega grozno spakedral. Letos za novo leto mu je župan naročil, naj pokliče naše može na pomoč. A tega ni storil. Prikril se je davkarijski zapisnik, da bi se bilo naših znebiti in temu primerno je pri javni komisiji seji dne 16. januarja bilo izpovedanje. Pogreškov je v imeniku zopet vse živo mrgolelo, da mu ga je glavarstvo zavrglo in namestnija ovrženje potrdila. S popravkom v „Slovenskem Gospodarju“ je hotel Jarnovič nepravilnosti in ovrženje utajiti — s tepcem. Ne verujemo mu glede sestave imenika nič več in zahtevamo reda v imeniku s pomočjo naših mož.

c Dramlje. Kot popotnik pridem pred par dnevi v Dramlje. Ko vstopim utrujen v vaško krčmo, imel sem priliko poslušati več kmetov, ki so se pogovarjali o tukajšnjih občinskih volitvah. Neki kmet, kateremu je dobra krčmarjeva kapljica oživila del, kjer se giblje jezik, je komaženo zatrjeval, da še tudi letos ne bodo učkali Drameljčani občinskih volitev, katere bi se bile morale izvršiti že najmanj pred enim letom. Isti kmet je vedel tudi povedati, da neki Jarnovič dobro ve, da je sedaj zadnjikrat na stolcu

občinskega tajnika in mu bo pri prvih volitvah isti Izpodteta, zato ga je treba pa sedaj še greti do skrajne sile. Ker sem pred nedavnim čital v nekem slovenskem listu, da zna drameljski Jarnovič imenitno sestavljati volilne imenike, me je jako veselilo, da sem imel čast, tega Jarnoviča tudi osebno spoznati, ker je na nasvet nekega Kopinškega, kakor sem slišal, da so ga nazivali, prisopihal v gostilno in začel tolažiti kmete v takim jeziku, da pač nisem mogel spoznati, ali je italijanski ali hrvaški. Ko se je zdelo kmetom dovolj Jarnovičeve dialekt-„šprahe“, mu je eden izmed navzočih svetoval, naj mirno zapusti krčmo, ker drugače mu bodo pokazali, kje je mizar naredil vrata. In Jarnovič je ubogal. Ker bom gotovo naletel na svojem potovanju tudi na kakšno občino, kjer bodo rabili sestavljalec volilnega imenika, bom Jarnoviča v vsakem oziru toplo priporočal, da se mu poveri te vrste delo, kajti on je zmožen iz dninarja narediti tudi posestnika in še več. Takrat bo pa Jarnovič prišel na visoko stopinjo. Ker je bom mahnil sedaj proti jugovzhodu, se bom potrudil, poiskati mu v to stroko spadajoče delo kje doli na Hrvaškem, in ker je mogoče, da se pri tem snideva, bova pa zapela pesmico, katero on baje najbolj ljubi in se prične: „Još Horvatska nij propala — dokler mi živimo“ itd. Torej gospod Jarnovič: „Na svidenje!“

c Braslovče. Skozi Orlo vas pri Braslovčah smo videli dne 28. oktobra ob 12. uri opoldne jačrati zrakoplov.

c Gor. Savinjska dolina. Kakor smo razvideli iz „Narodnega Lista“, so bili v izvrševalni odbor Narodne stranke za gornjegrajski okraj izvoljeni: notar Drukar v Gornjem Gradcu, Fr. Goričar v Mozirju in na tretje mesto so pa prišli Irmanov oče od Sv. Frančiška. Videli bomo, kakšne uspehe bodo ti možaki dosegli v Gornji Savinjski dolini z laži-narodno stranko. Kakšne uspehe bodo dosegli za Narodno stranko Irmanov oče, nam bo menda kateri izmed Ksaverijancev poročal. Ponosna pač res sme biti župnija ksaverijanska na tega odbornika, ker nobena druga župnija v gornjegrajskem okraju še ni bila tako srečna, kakor zgoraj imenovane 3 župnije.

c Gornji Grad. Celjski davčni komisar Potočnik zopet straši naše kmete s svojimi popisileki, češ, ti imaš 20.000 naloženega, ker skromno živiš in iz „zavoda“ sekaš les, pri govodih prirediš po 50 K in toliko goved lahko rešiš, pri svinjah po 40 K, pri ovcah in kozah po 5 K letno, kakor so izjavili strokovnjaki, vprašani za mnenje. Če si lani prodal lesa za 4000 K, gotovo ga boš še letos, saj les vsako leto raste, čeprav naši kmetje čakajo po 50 let, da morejo zopet kaj vsekati. Poslanci na nogo!

c Loka pri Zidanem Mostu. Tukaj sta se v kratkem 2 ponesrečila. V petek, dne 17. oktobra, je peljal Plavčev Jernejček naložen voz kamenja proti Zidanemu Mostu za napravo cementa. Med potoma je hotel stopiti na voz, a mu je spodletelo ter mu zlomilo nogo. Odpeljali so ga v bolnišnico v Ljubljano. — V ponedeljek, dne 20. oktobra, se je peljal s kolesom G. Vrhove, vodja železniških zapenjačev. V Račici je zadet od svinjo ter z vso silo padel na tla. Cesta tamkaj precej visi. Zadržobil je zelo močne poškodbe. Spravili so ga v hišo g. Znidaržič, kjer je na nasvet zdravnikov moral ostati 24 ur. Drugi dan so ga prav previdno nesli na postajališče in ga nato poslali v ljubljansko bolnišnico.

Sv. Peter na Medvedovem selu. Na poučnem zborovanju kmetijske podružnice v nedeljo, dne 19. t. m., je zelo zanimivo govoril o svinjeriji in živinoreji gospod nadživinozdravnik Fr. Pirnat. Vsi udeleženci so bili veseli mnogih zlatih naukov govornikov. Zato pa, udje kmetijske podružnice, le polnoštevno na vsak poučni shod! — Volitev župana in svetovalcev bo dne 12. novembra t. l. Povabilo je odbornike k volitvi okrajno glavarstvo, ker naš „slavni“ župan tega ni storil kljub že večkratnemu opominu.

c Celje. Izobraževalno društvo v Celju je imenovalo č. g. Ivana Gorikek, župnika na Zg. Ponikvi kot ustanovitelja istega društva posebno pa za njegovo neprecenljivo delovanje pri istem, častnim članom. Dar, kateri je malenkost, mu je poslalo društvo po svojih zastopnikih za njegovo preobilo žrtvovalno delo, in ta dar naj mu bo za njegov trajen spomin častna diploma. Najprisrčneje se mu zahvaljujemo, da nam je poleg svojega požrtvovalnega delovanja še posebej daroval 100 K in želje, da bi društvo še nadalje precvetalo, kakor je do sedaj.

c Galicija pri Celju. V nedeljo, dne 9. novembra ob 1. uri popoldne priredi naše izobraževalno društvo veselico pri g. Francu Reharju na Pernovem. Na vsopredju je petje, godba, srečolov. Za smeh pa bodo preskrbeli „Trije tički“, ki se pokažejo na odru. Ker se bo ta dan vršila tudi zahvalna nedelja na Pernovem in bo cerkveno opravilo ob 10. uri zato uljudno vabimo vsa sosednja društva in prijatelje poštene zabave, da nas obiščejo v obilnem številu. Na svidenje.

c Sv. Jurij ob Taboru. Kat. pol. društvo za vranski okraj bo imelo javni shod v cerkveni hiši v St. Jurju ob Taboru v nedeljo dne 9. novembra po rani maši, kjer bo poročal državni in deželni poslanec dr. A. Korosec. Vsi ste povabljeni na shod.

c Kmet podružnica za vranski okraj priredi dne 9. novembra ob 3. uri popoldne pri g. Cimpermanu na Polzeli in dne 16. novembra ob isti uri pri Pihlirtu v Kapli zborovanje. Govoril bo dež. živinozdravnik g. Ant. Peršuh o prvi pomoči pri boleznih in razlagal najvažnejše določbe kužnega zakona. Vsi zavedni kmetovalci se vabijo k obilni udeležbi.

c Zibika—Tinsko. Vsem častilcem M. B. na Tinski gori se naznani, da se letos zahvalna nedelja na Tinskem obhaja še le 2. nedeljo po Vseh svetih, t. j. 9. novembra.

Brežiški okraj.

b Brežice. Nemške trgovine zaprte. Tako — od kdaj? Se-le bodo zaprte. Tako vsaj skrepimo s svojo človeško pametjo po tem, kar je pisal graški „Tagblatt“ iz Brežic. Pravi namreč, da pri nas slovensko petje človeku pristudi službo božjo in da nareja na

TUDI BABICA JE ŽE VEDELA,

da mora rabiti le Schichtovo milo, če hoče oprati perilo brez mnogo truda do belega kot sneg. Schichtovo milo, znamka "Jelen", ima nenadkriljivo pralno moč in ohrani perilo kakor novo, ker je — v nasprotju z mnogimi novomodnimi pralnimi sredstvi — zajamčeno prosto jedkih, ostrih sestavin, vsled katerih perilo kmalu razpade. Zaupajte imenu Schicht! Že 60 let se odlikuje.

tuje Nemce slab vtis. Iz tega sledi prvič, da v Brežicah domačih Nemcev sploh ni, ampak le, če kdaj kateri od kod privandra, drugi pa je jasno, da naši nemškutarski trgovci slovensčine v svojih trgovinah ne morejo in ne smejo več trpeti, saj bi morali od samega studa nad slovenskim jezikom vzeti konec. Ker pa brez slovensčine ničesar ne razpečajo, so prisiljeni svoje trgovine čim prej zapreti. Zelimo še vedno takih dopisov v nemških listih, da lahko Slovence na nje opozorimo ter jim povemo, naj vendar priznajo zdravju in življenju naših Nemcev, ki bodo gotovo hvaležni, da jih ne nadlegujejo s svojim obiskom, kadar gre do kaj kupovat. Saj jim slovenski trgovci drage volje postrežejo brez škode na zdravju in življenju!

b **Brežice.** Iz St. Lenarta so šli sami fantje-korenjaki k vojakom, bili so pravi ponos brežiške župnije. Za cesarja je treba fante malo izbrati, ker ni vsak za to sposoben. Dopisunček „Stajereca“, ki si misli, da je hodil veliko po svetu, pa zabavlja čez naše fante. Iz neumnega dopisa se pač pozna, da ne gre dopisnik nikoli v cerkev.

b **Brežice.** Na občnem zboru podružnice Slovenske Straže je govoril predsednik, domači gospod kaplan Spindler, o dolžnostih narodnih stražarjev in stražarice. Blagajniški uspeh minulega društvenega leta je radi nabiran za Balkan precej zapstal, kar se naj popravi v novem društvem letu. Poleg deklaracij, šaljivega prizora ter govora o treznosti je nastopil tudi mešani zbor z lepimi zbori. — Prejšnjo soboto je bila otvorenja in blagoslovljena nova nemška šola. Seveda se je tu veliko hajlalo ter je tudi šolska mladost baje obljubljala, kako bo skrbela, da Brežice ostanejo nemška trdnjava. Ali ste slišali, slovenski stariši, ki silite svojo dečo v to šolo! Za izdelalce in janičarje jih boste vzgajali!

b **Artiče.** Po naši fari vidimo dan na dan prehajati se mladega, gosposko oblečenega človeka, kateri se tudi na godbo jako dobro razume, poleg tega nič ne žanje, še manj pa seje ali orje, a vendar dobro živi. Morebiti študira zvezdoslovje ter gotovo pričakuje kake repatice. V svoje študije je včasih tako zatopljen, da se tu in tam pozabi uro naviti.

b **St. Peter** pod Sv. Gorami. Kot odgovor nesramen dopis v „Narodnem Listu“ o nas dekletih, bomo me odgovorile s tem, da bomo pridno širile „Sl. Gospodarja“. — Šentpeterska mladenka. (Op. uredništva: Dobro! Naj vsaka članica Marijine družbe pridobi vsaj enega naročnika za „Slovenskega Gospodarja“, s tem boste liberalcem najboljše odgovorile. Pozdravljene!)

Najnovejše.

Državni zbor. Položaj v državnem zboru se je zopet poslabšal. Rusini so spravili na Dunaj razne instrumente, s katerimi hočejo delati v zbornici obstrukcionistično muziko. Torkovo sejo, v kateri bi se bilo moralo glasovati o davku na penca vina, so začeli s popravki in govori. Predlog o davku na penca vina se je sprejel v včerajšnji seji. Načelniki klubov so sklenili, da v petek ne bo seje.

Volitve v Italiji. Po najnovejših poročilih je potrebnih še 94 ožjih volitev. 27 poslancev pripada katoliški stranki.

Ponesrečil se je 29. t. m. ob 4. uri pop. na Murskem trgu v Gradcu bivši dekan vuzeniški č. g. Tomaž Mrav. Tramvaj ga je prevrnil in težko poškodoval.

Listnica uredništva.

Ljutomer: Smo že dolgo vedeli, da je to staroški Tomažič. Hvala za poslano „žrjavico“, kojo svoječasnno uporabimo. — Planina: Ali se ne da osebnost od strani dotedne štajerejca? Urednik bi moral iti kašo pihat, če bi priobčil dopis. Pozdrave! — Sv. Jurij v Slov. gor., Sladka gora: Gospodje sami ne želijo take hvale. Ljudstvo itak upošteva zasluge gospodov. Pozdravljeni! — Vojak J. C. sedaj v Skadru v Albaniji, rojake, posebno mladeniče in dekleta v St. Petru v Sav. dol. iskreno pozdravlja. — „Za pravico“ (R. K.): Ker so drugi listi (n. pr. ljubljanski) poprej prinesli kot smo mi prejeli, nismo pridobili. Čestitamo k uspehu. Pozdrave! — Gor. Sav. dolina, Gornjigrad, Loka, Grušova, Konjice, Obreže: Prihodnjič — G. Pevec, Mozirje: Inserat tokrat prepozno.

Graško tržno poročilo.

Sejem z rogato živino dne 23. oktobra 1913. Cena je bila za 100 kg žive teže: klavni volji, tolsti 90—108 kron (izjemoma 114 kron), poltolsti 72—88 kron; suhi od 64—70 kron; volji za pitanje od — do — K; klavne krave, tolste od 66—80, poltolste od 46—62, suhe od 34—44, bikli od 60—78, dojne krave do 4. teleta od — do — K, čez 4 tele od — do — K; breje krave od — do — K; mlada živina od 60 do 80 kron. Kupčija slaba, cene večinoma nazadovale. Cena klavne živine za 1 kilogram: teleta od K 1.16, K 1.28, teleta la (izjemoma cena od K 1.32 do K 1.40); mlade svinje od K 1.55 do K 1.56; nemške pitanske svinje od K 1.32 do K 1.38; ogrske pitanske svinje la od K 1.34 do K 1.40; ogrske pitanske svinje IIa od K 1.32 do K 1.36; mesne svinje od K 1.30 do K 1.40; bosnjaške

pitanske svinje, od K 1.32 do K 1.38; ovce od K —80 do K —90; kozliči in jagueta od K — do K —. Kupčija slaba, cene zopet padajo.

Poslano.

Hamburg—Amerika—Linie. Posebno pomembna je naprava na novem parniku—velikanu „Imperator“ za potnike v medkrovju. Poleg velikih splošnih prostorov ima ta velikan še častno število 270 sob s 2 in 4 posteljami. Družinam in znancem je torej mogoče skupaj v eni sobi, torej popolnoma ločeno od drugih potnikov, potovati; 2 posteljnje sobe so seveda samo za zakonce. Zelo pripravna udobnost je tudi krov, kjer se lahko potnik nasrka svežega morskega zraka.

Tržna poročila.

Ime pridelka	Gradec		Maribor		Celje		Ptuj		Ormož	
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Pšenica	11	—	10	25	12	—	10	—	10	—
Rž	9	—	8	75	8	50	9	—	9	—
Ječmen	8	50	8	50	9	—	8	—	8	—
Oves	10	—	9	—	10	—	9	—	8	—
Koruzna	9	50	10	25	10	—	10	—	9	—
Proso	9	50	12	—	18	—	—	—	10	—
Ajda	12	—	10	—	12	—	—	—	9	—
Seno sladko	5	25	3	50	3	—	5	—	4	—
„ kisló	4	75	—	—	2	40	4	50	3	—
Slama	8	75	2	50	2	80	3	60	2	50
1 kilogramov										
Fizola	18	50	—	—	11	50	—	—	13	50
Grah	—	—	—	60	—	—	—	—	—	—
Leče	—	—	—	60	—	—	—	—	—	—
Krompir	—	—	—	08	—	—	—	—	—	—
Sir	—	—	—	40	—	—	—	—	—	—
Surovo maslo	—	—	—	2 50	—	—	—	—	—	—
Maaslo	—	—	—	1 80	—	—	—	—	—	—
Špeh, svež	—	—	—	1 70	—	—	—	—	—	—
Zelje, kisló	—	—	—	24	—	—	—	—	—	—
Repa, kislá	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—
1 kilogram										
Mleko	—	—	—	24	—	—	—	—	—	—
Smetana, sladka	—	—	—	96	—	—	—	—	—	—
„ kislá	—	—	—	98	—	—	—	—	—	—
1 liter										
Zelje, 100 glav	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jajce, 1 kom.	—	—	—	06	—	—	—	—	—	—

Vaša žena ima prav

če trdi, da je kot astna in izpirajoča voda, kot toaletno sredstvo najboljše in najcenejše

pravno levo franc. žganje

z mentolom. To domače sredstvo se je najboljše obneslo proti glavni in zobobolu, potenju rok in nog, izpadanju las, za odpravo laškin itd. Originalna steklenica stane samo **44 vin.** velika steklenica K 1 10, posebno velika 2 kroni 20 vinarjev. Dohi se v vseh lekarnah in trgovinah.

Aleksander Kalmár, Dunaj II/2.

Severni kolodvor. Poštne pošiljatve po poštne povzetju od K 4-40 naprej.

Orglarska in cerkovniška služba v Majšpergu pri Ptujski gori je razpisana. 1274

Kuim krave, ki niso prestare (s svežim mlekom) imeli bi naj od 12 litrov mleka naprej na dan. Ponudbe na Ano Wolf, St. Peter v Sav. dol. 1267

Rodbinam v Mariboru

in okolici se priporoča poštena mladenka za likanje in uravnavanje perila na domu proti zmernemu plačilu. Dotična je bila več let zaposlena kot predelavka v neki moderno urejeni likalnici in spazilnici finega perila in damskih oblek. Ponudbe na upravnistvo pod „perilo“ št. 1278.

Lahek zasluzek za zimo za na dom za vsakega že od 14 leta naprej in si lahko zaslužijo na uro 20 do 30 vin. Stroški so majhni, znanje nepotrebno. Kdor želi pojasnilo in vzorec od tega dela, naj pošlje 53 hr v znamkah, katere se mu pa vrnejo ako delo sprejme. „Za sigurno eksistenca“ Zg. Hajdin 78 p. Ptuj. 1273

Dunajska kava

Fina melange, figova-kava, čaj, kakao, čokolada, kompozicije za rum in vse likerje itd., pošilja v paketih po 5 kg franko v vse dežele naše monarhije spe lallet za kavo August-Fredm s. Dunaj XVII. Kreuzgasse 24.6. Prosim zahtevajte cenike. 1272

Loterijske številke.

Trst	22. oktobra 1913	42	9	87	52	74
Dunaj	25. oktobra 1913	1	67	64	72	76

MALA OZNANILA.

Pojasnita o inseratih daje upravnistvo samo tistim, ki priložijo znamko za 10 vin.

Lepo posestvo, eno uro vožnje od Maribora, približno 33 orolov zelo dobrega rodovitnega zemljišča, okoli zlahnega sadnega drevja, se lahko do 16 glav živine redi, za 4000 K vse vrste mehkega in trdega lesa za posekat, stanovanje novo zidana hiša in gospodarsko poslopje, vse z opeko krito. Zraven vinograd z viničarskim stanovanjem in stikalnico, je z vsem bogatim, ležečim in stoječim fundus instructus, se po zelo nizki ceni proda za 20.000 kron. Vpraša se pri g. Gaube Jurju, trgovcu pri Sv. Jurju ob Pesnici, p. Zg. Sv. Kungota. Prekupi izključeni. 1216

Učeneec za trgovino mešanega blaga, se iz poštene hiše takoj sprejme, tak, ki zna nekoliko nemški, ima prednost Franc Korošec, trgovec, Gor. Radgona. 1226

Na prodaj je lepo posestvo z lepim novim poslopjem (hiša, marof itd.) in okoli 11 orolov dobre zemlje tik vojniškega trga. Cena 14 tisoč kron. Da se tudi v najem. Več pove Prekorošek Janez, posestnik v Višji vasi, pošta Vojnik. 1233

Na prodaj je skioptičen aparat s sistem „Saturn“ s tahiskopom C4, acetylen razsvetljava, in vsa priprava prve kakovosti, malo rabljen po primerni ceni. Več se izve v kaplaniji v Konjicah. 1214

Učeneec iz dobre hiše, kateri ima veselje do trgovine se sprejme takoj v trgovino mešanega blaga pri g. Ivanu Gajšek v Šmarju pri Jelšah. 1252

Dobro lidoča in moderno urejena parna pekarna se da v najem s 1. decembrom 1913. Zraven je tudi trgovina za kruh, kjer ima lahko tudi trafikko. Nataščna pojasnila daje Hranilnica in posojilnica na Dobrni pri Celju. 1255

Sprejme se 1. januarja 1914 en sženjen mejer, kateri s ženo oskrbuje 30 glav goveje živine in zraven za tri hlapece kuba; tudi en konjski hlapec, samec. Plača po pogodbi. Graščina Noviklošter, p. Sv. Peter v Sav. dol. 1266

Proda se zaradi starosti lepo posestvo z gospodarskim poslopjem, živino in vsemi pritlikinami. Meri 25 orolov, so travniki, njive, gozd, vse okrog poslopja, pol ure od mesta Maribor. Vpraša se pri g. Pukl, Zwettendorferstrasse, občina Poberž. 1243

Proda se enonadstropna hiša z 9 stanovanji, vodovod, gospodarsko poslopje in vrt za zelenjavo. Naslov pove upravnistvo lista pod št. 1242.

Zanesljiv viničar z dobrimi spricvali in 5 dobrimi delavskimi močmi se k Martinovemu sprejme. Julij Glaser, Melinghof, Maribor. 1257

Cevlarskega pomočnika sprejme takoj Franc Golob v Valogu, p.: Šmartno pri Gornjemgradu 1288

Lepo malo posestvo se proda. Meri šest orolov zemlje v enem kosu z lepim novim zidanim gospodarskim poslopjem pri cerkvi in šoli. Več se izve pri Antonu Lozinšek, Sv. Marjeta na Dravskem polju, p. Rače. 1247

Pošten urarski učeneec se takoj sprejme. Hrano z vso oskrbo popolnoma zastoj. Mibael Ilgerjev sin, urar, Maribor, Gosposka ulica 13. 1250

Priden in pošten hlapec lepega vedenja z 16—18 leti, kateri zna brati in pisati se sprejme takoj v službo k nemu konju pri gosp. Ivanu Traunu na Ptujski gori. 1237

Proda se srednje posestvo v lepi solčni legi v dobrem stanu, eno uro od železniške postaje Laško, pol ure od okr. ceste. Cena 7000 kron. 2400 kron ostane lahko vključenih. Več pove lastnik M. Kokotec Selo, Sv. Miklavž, p. Laško. 1281

Luks-luč do sedaj najcenejša in najlepša petrolejeva višča luč v razsvetljalni moči do 1000 sveč; moč za 100 sveč samo 10 h; najbolj primerna za cerkve, dvorane, občine, gostilne itd. Zahtevajte cenike od Zinauer & Co., Sv. Jakob v Slov. gor. 1275

Gospodična večja knjigovodstva in pisave na stroj kakor tudi slov. in nemškega jezika se išče takoj v trgovsko pisarno na deželi; ako ima 1000 do 2000 K se sprejme tudi kot sodružnica proti vključbi vloge. Ponudbe pod „Merkur 1913“ na uredništvo. 1275

Kunec (za'ce)

belgijske orjaške pasme, 15 kg teži. Od tel mladiče stare po 3 in 4 mesece, ima na prodaj. Mih. Sušteršič, Vrhnika, Idrijska cesta št. 350, Kranjsko. Cena po dogovoru. Ravno tam je na prodaj nekaj kuncev, nemške pasme, cena par pod 3 in pol meseca starim 5 kron. 1277

Kder rabi močne in trpežne zimse barhente, flanele, lanone in bombazaste kanfase, deffe, po modri zimsko blago za cene in gospode, platno, rjuhe, ripse, kotenine, brisače, robece in druge tkanine, naj se obrne na krčansko trdko Jaroslav Marek, ročna tkalnica št. 72 v Bistrem pri Novem mestu ob Met. (Češko). Vzorce se pošljejo zastoj in poštine prosto. V zalogi imam tudi veliko množino ostankov zimskega barhenta, flanela, kanfassa itd. in razpolžim v zavojih po 40 m za 16 K, prve vrste za 20 K, najcenejše vrste za 25 K franko po povzetju. Ostanke dolge 3 do 10 m. Od ostankov se vzorci ne pošiljajo. Dopisuje se slovenski. V enem letu nad 300 priznanic od Slovencev. 1256

Častna izjava.

Podpisani Janez Čeh, posestnik v Trnovskem vrhu prekličem obdolžitve glede občinskega predstožnika g. Franceta Polić v Trnovskem vrhu, češ, da je z občinskim denarjem nepošteno ravnal, kot popolnoma neresnično, jo obžalujem in se zahvaljujem g. Poliću, da je umaknil proti plačilu vseh stroškov tožbo, vloženo proti meni. Ptuj, dne 23. okt. 1913. 1266 Janez Čeh.

Krojaškega pomočnika (mladega) sprejme takoj za stalno delo Fr. Kolman, Slivnica pri Mariboru. 1270

Presel-tev obrti.

Naznanjam, da preselim svojo obrt iz št. 102 na št. 64 Koroška cesta ter se priporočam svojim cenjenim odjemalcem. S. Mayer, krojaški mojster, Maribor. 1269

Krojaškega učerica in pomočnika sprejme takoj krojač Jakob Skaza v Slov. Bisteci. 1280

Učeneec, starega 14 let, ki bi imel veselje do kamnoklesarske obrti, takoj sprejemem. Učna doba 3 do 4 leta. Učeneec ima pri meni hrano, stanovanje, revnejši tuč obleko. Jakob Golob, kipar v Ljutomeru. 1279

Lepo posestvo z 6 orolov zemlje je na prodaj lepi sadonosni vrt travniki in gozd; cena 12.000 K. Vpraša se pri g. Pukl, Razvanje pri Mariboru. 1271